

บทความวิจัย

ผลของโปรแกรมอบรมเรื่อง การนวดทารก ต่อความรู้การนวดของผู้ดูแลเด็ก Effect of an Infant Massage Training Program on Knowledge of Caregivers

พัชรี วรกิจพูนผล MSN* , พิมพาภรณ์ กลั่นกลิ่น PhD** ,
กรกฎ เห็นแสงวิไล วท.บ*** , อาทิตย์ พวงมะลิ Ph.D.****

บทคัดย่อ

การนวดสัมผัสเป็นกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพแก่ทารกที่ส่งผลดีทั้งด้านสรีรวิทยาและจิตสังคม อีกทั้งยังส่งเสริมสัมพันธภาพต่อทารกและผู้ดูแลที่นวดให้แกทารก ซึ่งการนวดจะเกิดผลดีและมีประสิทธิภาพหากผู้ดูแลมีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของการนวดในทารก การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้ความรู้แก่ผู้ดูแลเด็กในโครงการศูนย์ศึกษาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยโปรแกรมการอบรมเรื่องการนวดทารก ประกอบด้วย การศึกษาจากคู่มือและวิดีโอด้วยตนเอง และการอบรมเชิงปฏิบัติการจากผู้เชี่ยวชาญการนวด กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลเด็กจำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยคู่มือและวิดีโอที่แสดงเนื้อหาสอดคล้องกับคู่มือการนวดทารก หุ่นทารกที่สามารถขยับแขนและขาได้ ส่วนเครื่องมือในการ

เก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแลเด็กแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการนวดทารก และแบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินความพึงพอใจและข้อคิดเห็นต่อโปรแกรมการอบรมการนวด คู่มือการนวดทารกและแบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการนวดทารก ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.84 และ 0.86 ตามลำดับ แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับการนวดทารก นำไปทดลองใช้กับผู้ดูแลเด็กที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ KR 20 เท่ากับ 0.74

ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้เกี่ยวกับการนวดทารกหลังให้โปรแกรมการอบรมเรื่องการนวดทารก สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนให้โปรแกรมการอบรมเรื่องการนวดทารก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ดูแลเด็กพึงพอใจ

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ.

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ.

*** รองศาสตราจารย์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพราะทำให้รู้สึกมั่นใจว่าจะสามารถนวดทารกได้มากขึ้น และได้รับความรู้เรื่องใหม่ๆ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ภายหลังการใช้โปรแกรมการอบรมเรื่องการนวดทารก ผู้ดูแลเด็กสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเด็กที่สนใจเรื่องการนวดได้ การวิจัยนี้จึงชี้ให้เห็นว่า การให้ความรู้แก่ผู้ดูแลเด็กในโครงการศูนย์ศึกษาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยโปรแกรมการอบรมเรื่องการนวดทารก สามารถส่งเสริมให้ผู้ดูแลมีความรู้เพิ่มขึ้น และมั่นใจว่าจะสามารถนวดทารกได้มากขึ้น

คำสำคัญ: โปรแกรมอบรม การนวด ทารก ความรู้ ผู้ดูแล

Abstract

Massage is a fascinating manner to promote infant's health in both of physiology and psycho social paradigm. Massage also promotes bonding relationship between the person who applies the massage and the infant. The massage will be effective and benefit if the caregiver gains essential knowledge, understands and awards the importance of baby massage. This quasi-experimental research aimed to compare the effect of educational package of caregivers at the kindergarten center, Faculty of Nursing, Chiang Mai University. The educational package consisted of massage booklet, CD and massage workshop by specialist. Thirteen caregivers participated in the study. Research tools were booklet and CD, medical infant model, form for recoding personal data and questionnaires for evaluating caregiver knowledge, satisfies level and comments. Booklet and questionnaires were evaluated for its content validity by 3 experts. The content validity index of the questionnaires was 0.84 to 0.86, and obtained the KR -20 coefficient of 0.74.

The result of this research demonstrated that the mean score of baby massage knowledge after completion of the evaluation package improved statistically than the commencement of the program ($p = 0.001$). The result from the caregivers' interview also demonstrated that they satisfied because they gained more confidence for performing baby massage and improves the new knowledge. Furthermore, the caregivers in the research project could also become "training to the trainer" for parents who were interested in the baby massage. This study indicates that the educational package of caregivers at the kindergarten center, Faculty of Nursing, Chiang Mai University can improve caregivers' knowledge and confidence on baby massage.

Keywords: training program, massage, infant, knowledge, caregiver

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดูแลพื้นฐานเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ผู้ดูแลเด็กต้องให้แก่เด็กประกอบด้วย การดูแลให้ได้รับอาหารที่มีประโยชน์ สะอาดและปลอดภัย การดูแลและการฝึกขับถ่าย การพักผ่อนนอนหลับ การรักษาความสะอาดร่างกาย การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ รวมทั้งดูแลการได้รับวัคซีนและที่สำคัญคือ การจัดการเล่น และการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ การเจริญเติบโต และกระตุ้นพัฒนาการเด็กที่เหมาะสมจากผู้ดูแล จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กอายุแรกเกิดถึง 3 ปี เป็นวัยที่เซลล์สมองมีการสร้างจุดเชื่อมต่อและเส้นใยประสาทมากที่สุด¹ ถ้าสมองไม่ได้รับการกระตุ้นหรือไม่ได้รับการส่งเสริมในช่วงเวลาที่เหมาะสมดังกล่าว โอกาสของการเรียนรู้ของเด็กก็จะลดน้อยลง

การนวดเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งซึ่งสามารถส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการแก่เด็กทารกได้ ในปัจจุบัน